

School moet leren omgaan met tienerbrein

• Het brein is vaak pas rondom het 25e levensjaar volgroeid

• Pieter Anko de Vries

Sneek | Hoe kunnen we tieners goed begeleiden naar volwassenheid? School is heel belangrijk maar onderwijs is en blijft een instrumenteel proces, zegt Dirk Jan Dekker, docent klasieke talen en afdelingsleider vwo aan het Bogerman College in Sneek. „Leerlingen volgen met elkaar hetzelfde programma, net als in een negentiende-eeuwse fabriek. Iedereen wordt door dezelfde mal gehaald terwijl ze soms heel verschillend zijn.”

Dekker reageert op het onlangs verschenen boek *Het tienerbrein* van neuropsycholoog Jelle Jolles die uitvoerig onderzoek heeft gedaan naar

de ontwikkeling van adolescenten. En het gaat niet altijd goed op school ondanks de talenten die veel jongeren hebben. „Wat je soms ziet is ‘mentale emigratie’. Leerlingen zijn afwezig, ze staren door het raam of gaan soms vervelend doen.”

Volgens Dekker staat in sommige onderwijsinstellingen persoonlijk leren centraal, waarin wordt geprobeerd maatwerk te leveren. „Dat is goed. Maar we moeten niet vergeten dat leerlingen elkaar nodig hebben en scholen hebben de taak een sociale ontmoetingsplek te zijn, een plaats waar jongeren worden getraind en fouten mogen maken in een veilige omgeving. Door fouten te maken kunnen ze groeien.”

Dekker kent uit eigen ervaring sommige kenmerken van het tienerbrein die Jolles in zijn boek beschrijft. „Bijvoorbeeld uitstelgedrag

Ze moeten zelfstandig zijn en zelf keuzes maken terwijl ze daar helemaal nog niet aan toe zijn

en alleen denken aan de korte termijn. Je ziet dat aan dingen als het pas een dag van tevoren beginnen met het leren van een repetitie. Hardnekkig, maar gezien de manier waarop tieners denken wel logisch.”

Dat heeft alles te maken met de mate van ontwikkeling van hun brein. Die is nog niet afgerond, waardoor ze nog niet in staat zijn goed te plannen. „Het is eigenlijk heel zuur. Ze moeten zelfstandig zijn en zelf keuzes maken terwijl ze daar helemaal nog niet aan toe zijn”, zegt Dekker.

Directe beloning

Jongeren zoeken directe beloning. Daarom zijn *games* ook zo populair. Als je het goed doet ga je meteen een *level* hoger. „En op school is vaak geen sprake van zo’n directe beloning. Je moet weken van tevoren aan het werk om later het volgende level te

halen. Tieners willen direct bevestiging van hun inspanningen. Ze hebben niet echt begrip voor de lange termijn. We gebruiken bij Bogerman nu iPads. De leerlingen kunnen bijvoorbeeld quizen doen, scores halen en directe feedback krijgen.”

Jolles schrijft dat we geduld moeten hebben met onze tieners. Niet iedereen maakt dezelfde ontwikkeling door en de groei van het brein naar volwassenheid duurt langer dan we vaak denken. Het brein is vaak pas rondom het 25e levensjaar volledig volgroeid. En leven met een nog niet volgroeid brein valt niet mee. Vandaar dat tieners vaak onvoorspelbaar zijn en niet goed de gevolgen van hun daden kunnen inschatten. Maar door ze te stimuleren kunnen ze vele talenten ontwikkelen.